

MALTA

ATT Nru. XIII ta' l-2003

ACT No. XIII of 2003

ATT mahruġ b'ligi mill-Parlament ta' Malta.

AN ACT enacted by the Parliament of Malta.

ATT biex jippromwovi u jipproteġi s-saħħa.

AN ACT to promote and protect health.

Naghti l-kunsens tieghi.

(L.S.)

GUIDO DE MARCO
President

21 ta' Ottubru, 2003

ATT Nru. XIII ta' l-2003

ATT biex jippromwovi u jipprotegi s-saħħa

IL-PRESIDENT, bil-parir u il-kunsens tal-Kamra tad-Deputati, imlaqqgħa f'dan il-Parlament, u bl-awtorità ta' l-istess, hareġ b'liġi dan li ġej:-

Taqsim I

PRELIMINARI

1. (1) It-titolu ta' dan l-Att hu Att ta' l-2003 dwar is-Saħħa Titolu fil-qosor u bidu fis-seħh.
Pubblika.

(2) Dan l-Att jibda jsehh f'dik id-data li l-Ministru responsabbli għas-saħħa jista' b'avviz fil-Gazzetta jistabbilixxi u jistgħu jiġu stabbiliti dati differenti għal disposizzjonijiet differenti u għal għanijiet differenti ta' l-Att.

2. F'dan l-Att, kemm-il darba r-rabta tal-kliem ma tkunx tehtieg Tifsir.
xort'ohra -

“abitat” tfisser nhawi okkupati jew li jistgħu jiġu okkupati minn 100 persuna b'rata ta' akkomodazzjoni ta' 3.5 persuni għal kull unità residenzjali;

“abitazzjoni privata” tfisser bini jew parti minn xi bini użat jew mahsub li jintuza minn persuna biex tirisjedi fih;

“ajruport” tfisser ajruport identifikat mill-istat u li jkun jinsab fit-territorju tiegħu bħala ajruport ta’ dhul jew ta’ tluq għal traffiku ta’ l-ajru internazzjonali;

“animal” tfisser kull animal kemm jekk jinżamm bħala animal domestiku favorit kemm jekk le u jinkludi wkoll tjur, hut, rettili u insetti;

“art kontaminata” tfisser art li titqies mis-Suprintendent bħala riskju għas-saħha pubblika minhabba li tkun kontaminata bir-rimi ta’ l-iskart, jew skart industrijali jew skart iehor, jew b’xi attivitajiet ohra;

“avviz ta’ tnehhija” tfisser in-notifikazzjoni uffiċjali dwar l-eliminazzjoni jew it-twarrib ta’ xi inkonvenjent li jinhareġ bis-saħha ta’ l-artikolu 12 ta’ dan l-Att;

“ċumnija” tinkludi strutturi w aperturi ta’ liema xorta jkunu li minnhom jew minn go fihom jintefghu d-duhhan, naqal, trabijiet jew irwejjah, u, b’mod partikolari, tinkludi tubi f’ghamla ta’ ċmieni, u kull referenza għal ċumnija ta’ xi bini tinkludi referenzi għal ċumnija li tkun isservi bini shih jew xi parti minnu imma li bħala struttura tkun separata mill-bini imma ma tinkludix pajp ta’ l-*exhaust* ta’ vettura;

“duhhan” tinkludi nugrufun, rmied, naqal u partikoli tan-naqal li johorġu mad-duhhan;

“duhhan skur” tfisser duhhan li jkun klassifikat bħala tali meta jitkejjel skond regolamenti li jagħmel il-Ministru taħt dan l-Att;

“emergenza fis-saħha pubblika” tfisser sitwazzjoni li fiha jkun attwali jew imminenti riskju fis-saħha pubblika;

“eżami mediku” tfisser eżami fiżiku, psikologiku jew psikjatriku, u tinkludi it-tehid ta’ kampjuni ta’ xi sustanza jew hmieġ mill-gisem;

“fond” tinkludi:

- (a) art; u
- (b) bini jew part minn xi bini; u
- (ċ) struttura jew part minn xi struttura; u
- (d) kamp, posta jew struttura temporanja ohra;

“forn domestiku” tfisser kwalunkwe forn li jkun unikament jew prinċipalment użat għal finijiet domestiċi, u jkun mudellat għat-tishin ta’ *boiler* bl-akbar kapacià ta’ tishin tiegħu anqas minn 16.12 kilowatt;

“hoss” tfisser hoss li joriġina minn kull post u jinkludi hoss mit-traffiku fit-triq u fl-ajru, industriji, xoghlijiet ta’ kostruzzjoni u dawk pubbliċi, mid-dintorni, hoss minn sistemi ta’ ventilazzjoni, makni fl-uffiċċju u tagħmir fid-djar;

“ilma” teskludi ilma għall-konsum tal-bniedem;

“ilma li tista’ tghum fih” tfisser ilma bahar tul il-kosta tal-gżejjer Maltin fejn hu rikonoxxut bħala tali mis-Suprintendent u li fih l-għum ma jkunx projbit;

“ilma għar-rikreazzjoni” tfisser ilma li tista’ tghum fih, ilma fi *swimming pool* u kull roqgħa ilma li tintuża għal skopijiet rikreattivi;

“ilma tas-*swimming pool*” tfisser ilma *f’pool* intiz għal għum rikreattiv, għum iehor, għadds, jew għal finijiet terapewtiċi li jkun jinsab jew fuq gewwa jew fil-miftuh u li ma jkunx użat jew mahsub li jintuża bħala *pool* f’residenza ta’ familja wahda, imma tinkludi *swimming pool* li jkun jinsab f’residenza ta’ familja wahda, li jkun użat jew mahsub li jintuża għal għanijiet ta’ kummerċ jew ta’ negozju;

“inkonvenjent” tfisser interferenza mhux skond il-liġi, f’dak li għandu x’jaqsam mas-saħħa pubblika, fit-tgawdija ta’ propjetà jew ma’ l-istil ta’ għajxien ta’ persuna u li tkun wahda ta’ preġudizzju għas-saħħa u jkollha element ripetittiv;

“kunsens” tfisser approvazzjoni mogħtija minn individwu mingħajr ebda gegħil, frodi jew theddid;

“Kunsill tas-Saħħa” tfisser il-Kunsill imwaqqaf bl-artikolu 7 ta’ l-Ordinanza dwar l-Organizzazzjoni tad-Dipartiment tas-Saħħa; Kap. 94.

“marda” tinkludi kull debulizza jew mard li jistgħu jikkagunaw disfunzjoni fil-ġisem, jew fis-sistemi jew l-organi tal-bniedem; u tinkludi wkoll kull marda li għandha tiġi avżata kif ukoll kull sintomu assoċjat ma’ xi marda;

“marda li ghandha tiġi avżata” tfisser marda ddikjarata taht l-artikolu 27 bhala marda li tenhtieg li tiġi rrapportata lis-Suprintendent;

“Ministru” tfisser il-Ministru responsabbli ghas-saħha pubblika;

“organizmu patoġeniku uman” tfisser organizzmu ddikjarat taht l-artikolu 27 bhala organizzmu patoġeniku uman, u kull tossin prodott minn dak l-organizmu;

“persuna” tfisser persuna fiżika jew legali u tinkludi awtorità pubblika;

“port” tfisser port imsemmi mill-istat li jkun jinsab fit-territorju tieghu bhala port ta’ dhul jew ta’ tluq għall-ivvjaġġar jew il-kummerċ internazzjonali;

“post fejn tista’ tghum” tfisser kull fejn ikun hemm ilma li tista’ tghum fih;

“pratka libera” tfisser permess biex bastiment jidhol fil-port u jiżbarka l-passiġġieri, jew biex ajruplan, wara li jinzel l-art, jiżbarka l-passiġġieri;

“prattikkabbli” tfisser raġonevolment Prattikkabbli meta jitqiesu, fost affarijiet ohra, il-kondizzjonijiet u ċ-ċirkostanzi lokali, l-implikazzjonijiet finanzjarji u l-istat korrenti ta’ konossenza teknoloġika;

“riskju fis-saħha pubblika” tinkludi persuna, struttura, attività, annimal, sustanza jew xi haġa li tista’ tikkontribwixxi għal xi marda fil-bnedmin jew ikollha effetti kuntrarji fuq is-saħha tal-bniedem jew tipprevjeni u, jew, tirrestringi t-titjib fis-saħha pubblika;

“roqgħa ilma” tfisser nhawi ta’ baħar, kemm fil-magħluq kemm fil-beraħ, u sew pubblika sew privata;

“saħha pubblika” tfisser il-benesseri fiżiku u mentali tal-komunità;

“sid” tinkludi:

- (a) l-aġent tas-sid jew *trustee*;

(b) persuna li tirċievi, jew ikollha jedd li tirċievi, kirjiet taht xi kirja tal-fond;

(c) okkupant; u

(d) persuna inkarigata minn xi fond jew li tkun qeghda tiġġestih;

“skart” tinkludi kull fdal, żibel, hmiġ tad-drenaġġ, demel, skart likwidu, ilma qiegħed, radam u terrapien;

“Suprintendent” tfisser is-Suprintendent tas-Saħha Pubblika u fil-qies ta’ kull delega jew awtorità mogħtija tinkludi uffiċjal awtorizzat;

“sustanza kontaminanti” tfisser sustanza ddikjarata li tkun wahda kontaminanti taht l-artikolu 27;

“tabib” tfisser persuna li jkollha jedd skond il-liġi teżerċita bhala tabib taht xi liġi li tkun issehh f’dak il-waqt;

“uffiċjal awtorizzat” tfisser kull persuna kwalifikata kif imiss li tkun awtorizzata mis-Suprintendent biex taqdi funzjonijiet taht dan l-Att u tinkludi kull uffiċjal nominat;

“uffiċjal nominat” tfisser kull min ikun awtorizzat mis-Suprintendent biex jaqdi xi funzjoni jew funzjonijiet speċifiċi taht dan l-Att għal dak il-perjodu ta’ żmien li s-Suprintendent jista’ jistabbilixxi;

“vaċċin” tfisser vaċċin, li jinkiseb mnejn ikun, u li jintuża biex jipprevjeni l-mard fil-bnedmin;

“vettura” tinkludi kull opra tal-bahar jew ta’ l-ajru.

Taqsim II

AMMINISTRAZZJONI

3. Għandu jkun is-Suprintendent li jamministra dan l-Att:

Suprintendent.

Iżda f’dak li għandu x’jaqsam mar-rad jazzjoni, is-Suprintendent għandu jaġixxi permezz tal-Bord dwar il-Harsien mir-Rad jazzjoni mwaqqaf bl-Att ta’ l-2000 dwar l-Awtorità għas-Saħha u s-Sigurtà fuq il-Post tax-Xogħol, u f’dak li għandu x’jaqsam mas-sigurezza ta’ l-ikel is-Suprintendent għandu jaġixxi

Att XXVIII ta’ l-2000.

Att XIV ta' l-2002.

permezz tal-Kummissjoni ghas-Sigurezza ta' l-Ikel imwaqqaf bl-Att ta' l-2002 dwar is-Sigurezza ta' l-Ikel.

Funzjonijiet u poteri tas-Suprintendent.

4. Is-Suprintendent huwa responsabbli ghas-sahha pubblika f'Malta u ghandu:

(a) jizgura li d-disposizzjonijiet ta' dan l-Att u ta' regolamenti maghmulin tahtu jigu mharsa;

(b) jizviluppa u jimplimenta strategiji biex jippromwovi u jtejjeb is-sahha pubblika;

(c) johrog *standards* ghas-sahha pubblika;

(d) jaghti pariri lill-Ministru fuq affarijiet li jirrigwardaw is-sahha pubblika b'mod ġenerali u fuq affarijiet li jirrigwardaw dan l-Att b'mod partikolari;

(e) jaqdi kull funzjoni ohra lilu moghtija b'dan l-Att jew b'kull liġi ohra; u

(f) jaghmel kull haġa ohra li tista' tkun mehtiega jew li twassal ghat-twettiq ahjar tal-funzjonijiet u r-responsabbiltajiet lilu moghtija b'dan l-Att.

Delega.

5. (1) Is-Suprintendent jista' jiddelega, taht dawk il-kondizzjonijiet li jista' jqis li jkunu xierqa, xi wahda mis-setghat tieghu lil min irid.

(2) Dik id-delega tista' tkun tirrigwarda taqsimiet jew artikoli differenti ta' dan l-Att u lil persuni jew entitajiet differenti jew lil kombinazzjoni taghhom u ghandha tkun soggetta ghal kull ordni li tista' tinghata mis-Suprintendent li jista' f'kull waqt jirrevokaha.

Poteri ta' ufficjali awtorizzati.

6. (1) Ghall-finijiet ta' dan l-Att, is-Suprintendent jew ufficjal awtorizzat jista', f'kull hin ragonevoli -

(a) jidhol u jispezzjona nhawi, fond, roqgha ilma jew vettura;

(b) jesiġi li persuna tirrispondi kull mistoqsija u, jew, iġġib *records* taht il-kontroll ta' dik il-persuna dwar attivitajiet li jsehhu go xi nhawi, fond, roqgha ilma jew vettura;

(c) jispezzjona, johrog jew jeleva kull *record* jew jaghmel kopja ta' kull *record* li jkun rilevanti ghas-sahha pubblika, ikun f'liema ghamla jkun, u meta *record* ikun qed jinżamm permezz ta' xi *computer* huwa ghandu—

- (i) jkollu aċċess ghalih, u jispezzjonah u jivverifika t-thaddim ta' *computer*, kull apparat jew materjal assoċjat miegħu li jkun qiegħed jew li kien jew li seta' ntuża ma' daww *ir-records*; u
- (ii) jesigi li kull min ikun responsabbli għall-*computer*, jew inkella jkun xort'ohra involut fit-thaddim tal-*computer*, apparat jew materjal, jagħtih dik l-assistenza skond ma jkun raġonevolment jehtieg;
- (d) jitlob it-traduzzjoni ta' xi dokument għall-Malti jew għall-Ingliz;
- (e) jeżamina u, jew, jispezzjona lil xi persuna jew oġġett li jinstab fi jew ġewwa xi nhawi, fond, roqgħa ilma jew vettura;
- (f) jimmarka, iwahhal, jissigilla, jiehu u jeleva kampjun ta' kull xorta ta' oġġett li jinstab fi jew ġewwa xi nhawi, fond, roqgħa ilma jew vettura;
- (g) jiftaħ xi kontenitur, reċipjent jew pakkett li jinstab fl-inhawi, fi jew ġewwa xi nhawi, fond, roqgħa ilma jew vettura;
- (h) jiżen, jghodd, ikejjel jew iqis xi oġġett li jinstab fi jew ġewwa xi nhawi, fond, roqgħa ilma jew vettura;
- (i) jeleva xi oġġett jew *record* li jinstab fi jew ġewwa xi nhawi, fond, roqgħa ilma jew vettura;
- (j) jissigilla nhawi, fond, roqgħa ilma jew vettura;
- (k) jirreġistra permezz ta' ritratti, filmati, *tape* jew xbihat bil-*video* u jagħmel skizz, pjanta jew tpingija jew xort'ohra jagħmel reġistrazzjoni ta' xi persuna, fond, roqgħa ilma jew vettura jew ta' xi haġa li tkun tinstab hemm ġew jew fuqhom;
- (l) jittestja u, jew, jeżamina sistema ta' drenagg;
- (m) jagħmel test, eżami, jew iqis bi strumenti, jissorvelja sitwazzjoni, u jagħmel osservazzjonijiet li jistghu jinhtiegu taht dan l-Att;
- (n) jagħti ordni taht dan l-Att li jista' jqis li tkun mehtieġa; u
- (o) jirreferi kull haġa lill-bord rilevanti skond dan l-Att.

(2) Meta uffiċjal awtorizzat ikun qiegħed jeżerċita xi poter mogħti lil mis-Suprintendent taħt id-disposizzjonijiet ta' dan l-Att għandu -

(a) jipprovdi dokument ta' identifikazzjoni mahruġ mis-Suprintendent taħt l-artikolu 11 meta jkun hekk mitlub jagħmel mis-sid ta' l-inhawi, fond, roqgħa ilma jew vettura;

(b) jagħti avviż raġonevoli kemm-il darba dak l-avviż ma jkunx imur kontra l-iskop ta' dak l-istess eserċizzju tal-poter.

(3) Waqt li uffiċjal awtorizzat ikun qiegħed jeżerċita xi poter taħt dan l-Att, huwa jista' jitlob l-ghajnuna ta' xi uffiċjal tal-pulizija jew ta' xi persuna ohra skond ma jista' jkun meħtieġ.

(4) Persuna li telewa xi oġġett taħt is-subartikolu (1) (i), għandha, b'avviż bil-miktub notifikat lis-sid ta' l-oġġett jew lill-persuna li tkun qed tiehu hsieb dak l-oġġett f'dak il-waqt, tispeċifika d-dettalji ta' l-oġġett elevat u d-data.

Eżenzjonijiet.

7. (1) Is-Suprintendent jista' b'ordni u fl-interess nazzjonali jeżenta lil:

- (a) kull persuna;
- (b) kull haġa jew attività;
- (ċ) kull nhawi, fond, roqgħa ilma; u
- (d) kull vettura,

minn kull disposizzjoni ta' dan l-Att.

(2) Ordni magħmul skond is-subartikolu (1) ta' dan l-artikolu għandu jkun inforzabbli minnufih u għandu, mingħajr preġudizzju għal kull infurzar dovut, jiġi ppubblikat fil-Gazzetta kemm jista' jkun malajr wara li dan l-ordni jsir. Kull ordni bħal din tista' tiġi revokata, emendata jew sostitwita b'ordni sussegwenti li ssir mis-Suprintendent:

Izda tali ordni li tiġi revokata, emendata jew sostitwita għandha tiġi ppublikata fil-Gazzetta kemm jista' jkun malajr wara li ssir l-ordni.

Talba għal informazzjoni.

8. Is-Suprintendent jew uffiċjal awtorizzat jista' għall-finijiet ta' dan l-Att jitlob lil xi persuna li tagħtih:

- (a) il-partikolaritajiet taghha;
- (b) dettalji ta' xi licenzja, permess jew eżenzjoni taht dan l-Att;
- (c) informazzjoni li tirrigwarda s-sahha pubblika; u
- (d) informazzjoni dwar l-attivitajiet taghha nnifisha jew ta' xi persuna ohra dwar xi haġa taht dan l-Att.

9. Min b'kull mezz li jkun jimpedixxi jew ifixkel lis-Suprintendent jew lil xi uffiċjal awtorizzat milli jeżerċità xi setgha milli ghandu taht dan l-Att, ikun hati ta' reat taht dan l-Att.

Impediment jew tfixkil ta' uffiċjal pubbliku.

10. Kemm is-Suprintendent kemm uffiċjal awtorizzat ma jistghux direttament jew indirettament jinvolvu ruhhom f'xi attività li tista' tkun konfligġenti ma' l-esekuzzjoni ta' dmirijiet taht dan l-Att.

Interessi konfligġenti.

11. Is-Suprintendent ghandu johroġ dokument ta' identifikazzjoni lill-uffiċjali awtorizzati.

Dokument ta' identifikazzjoni.

12. (1) Meta s-Suprintendent jew uffiċjal awtorizzat ikun tal-fehma, fuq bażi raġonevoli, li xi htieġa taht dan l-Att jew taht regolamenti mahruġin tahtu ma tkunx qeghda tiġi mharsa, huwa jista' johroġ avviz ta' tnehhija lil kull min jidhirlu li jkun responsabbli li jhares jew jiżgura li tiġi mharsa dik il-htieġa:

Avviżi ta' tnehhija.

Iżda l-avviż ta' tnehhija jista' jiġi mahruġ lil persuni differenti meta r-responsabbiltà ghal dak it-tħaris tkun taqa' fuq aktar minn persuna wahda.

(2) Avviż ta' tnehhija jsir bil-miktub u ghandu jkun fih:

- (a) id-dettalji rilevanti kollha li jkunu jirrigwardaw l-kontravvenzjoni; u
- (b) l-indirizz jew indikazzjoni tal-post fejn tkun qeghda ssir il-kontravvenzjoni; u
- (c) ordni fejn jiġi ddikjarat x'ikun mehtieġ biex jithares l-avviż.

(3) L-avviż ta' tnehhija jista' jinghata bil-fomm mis-Suprintendent jew minn uffiċjal awtorizzat:

- (a) f'każijiet urġenti;

(b) jekk jirrizulta mpossibbli li jiġi notifikat bil-miktub.

(4) Avviż ta' tnehhija għandu jiġi notifikat bil-miktub:

(a) jew fl-indirizz residenzjali jew tal-kummerċ tal-persuna li għandha tiġi notifikata bl-avviż tat-tnehhija;

(b) jew meta l-persuna li għandha tiġi notifikata b'avviż tat-tnehhija ma tkunx tista' tinstab, billi jitwawhal l-avviż ta' tnehhija mal-fond fejn tkun qeghda ssir il-kontravvenzjoni, u kull min inehhi jew b'xi mod jinterferixxi ma' xi avviż ta' tnehhija li jkun ġie hekk imwawhal, ikun hati ta' reat.

(5) Persuna jew persuni, li jkunu ġew notifikati b'avviż ta' tnehhija, għandhom inehhu l-inkonvenjent mingħajr dewmien u f'ebda każ iżjed tard miż-żmien speċifikat fl-avviż ta' tnehhija:

Iżda żmien bhal dak li jiġi indikat fl-avviż ta' tnehhija jkun mingħajr preġudizzju għal kull azzjoni li tista' tittiehed mis-Suprintendent jew minn xi uffiċjal awtorizzat qabel ma jiskadi dak iż-żmien.

(6) Persuna lil lilha jkun ġie notifikat avviż ta' tnehhija u li tonqos milli tikkonforma ruhha ma' xi hteġa ta' l-avviż, tkun hatja ta' reat taht dan l-Att u l-qorti tista', minbarra li taghti l-piena, tordna lill-akkużat biex jeseġwixxi dawk ix-xogħlijiet li jkunu mehteġa biex jipprevjeni li dak il-ksur jerga' jiġri mill-ġdid.

Obbligazzjonijiet.

13. (1) Meta s-Suprintendent ikun jidhirli li persuna tkun qed twettaq xi haġa b'mod li jikkostitwixxi reat kontra dan l-Att jew li tkun qeghda tonqos milli tikkonforma ruhha ma' regolamenti magħmulin tahtu, s-Suprintendent jista, fid-diskrezzjoni tiegħu, minflok ma jistitwixxi jew jikkaguna li jiġu istitwiti proċedimenti kontra dik il-persuna, jwissi lil dik il-persuna bil-miktub, u jara li dik il-persuna tagħmel obbligazzjoni bil-miktub li tkun se tieqaf minn dak it-twettiq speċifikat fl-obbligazzjoni.

(2) Is-Suprintendent għandu jkollu reġistru ta' obbligazzjonijiet magħmulin taht is-subartikolu (1), liema reġistru jinżamm f'uffiċċju speċifikat minnu, u jkun disponibbli għall-ispezzjoni ta' kulhadd f'dawk il-hinijiet li jistgħu jiġu stabbiliti b'avviż pubblikat fil-Gazzetta.

(3) Persuna li tagixxi bi ksur ta' xi obbligazzjoni magħmula skond is-subartikolu (1) tkun hatja ta' reat kontra dan l-Att.

(4) Safejn hu raġonevolment possibbli fiċ-ċirkostanzi, is-Suprintendent għandu jinforma lill-persuna investigata dwar ir-raġuni ta' l-investigazzjoni tagħha.

14. (1) Is-Suprintendent jista', jekk ikun hekk sodisfatt, jiddikjara li tkun teżisti emerġenza fis-saħha pubblika. Dikjarazzjoni ta' emerġenza.

(2) Id-dikjarazzjoni għandha tispeċifika:

(a) ix-xorta ta' l-emerġenza fis-saħha pubblika; u

(b) l-inħawi li dwarhom tkun tapplika d-dikjarazzjoni.

15. (1) Wara li jiddikjara emerġenza fis-saħha pubblika, is-Suprintendent jista' jiehu xi miżura wahda jew iktar li jinsabu hawn iktar 'l isfel sabiex inaqqas, inehhi jew jelimina t-theddida għas-saħha pubblika: Ordinijiet mis-Suprintendent.

(a) jissegrega jew jiżola lil xi persuna jew persuni f'xi nhawi; jew

(b) jevakwa xi persuni minn xi nhawi; jew

(c) jipprevjeni d-dhul f'xi nhawi; jew

(d) jikkontrolla l-moviment ta' xi vettura; jew

(e) jordna lil xi persuna tagħmel eżami mediku; jew

(f) jordna li xi sustanza jew oġġett jiġu elevati, meqruda jew isir minnhom skond ma hu jista' jordna; jew

(g) jordna li tittiehed kull azzjoni ohra bħal dawk skond ma huwa jista' jqis li jkun adatt.

(2) Min ma jharisx xi ordni mogħtija mis-Suprintendent bis-saħha ta' dan l-artikolu, ikun hati ta' reat kontra dan l-Att.

16. (1) Għall-finijiet ta' din it-Taqsima is-Suprintendent jista' jawtorizza lil xi persuna: Poteri speċjali.

(a) tidhol f'xi post jekk ikun hekk meħtieġ billi tuża forza raġonevoli biex:

(i) issalva l-hajja tal-bniedem; jew

(ii) tipprevjeni milli ssir xi hsara lil xi bniedem; jew

(iii) tehles lil xi bniedem ferut jew fil-periklu; u

(b) taghlaq xi nhawi, fond, roqgha ilma jew vetturi; u

(c) tnehhi billi tuża forza raġonevoli lil kull min jonqos milli jhares xi ordni.

Kumpens.

17. (1) Persuna tista' tapplika ghand is-Suprintendent ghal kumpens raġonevoli ghal kull telf jew dannu mġarrab bħala riżultat ta' xi haġa magħmula taht din it-Taqsima.

(2) Ma jithallas ebda kumpens lil xi persuna li gġarrab xi telf jew danni minhabba:

(a) f'xi azzjoni jew nuqqas t'azzjoni minn dik il-persuna li ma tkunx tirriżulta minn ordni li tinghata taht din it-Taqsima; jew

(b) f'telf jew danni kaġunati minn xi emerġenza fis-saħha pubblika.

Għarfien ta' riskju fis-saħha pubblika.

18. (1) Kull min isir jaf b'xi fatt jew sitwazzjoni li dwara suppost li raġonevolment jifhem li din tkun ta' riskju fis-saħha pubblika jew ta' riskju potenzjali fis-saħha pubblika, għandu kemm jista' jkun malajr malli jsir jaf b'dak ir-riskju, jinforma lis-Suprintendent.

(2) Min jonqos milli jhares id-disposizzjonijiet tas-subartikolu (1) ikun hati ta' reat kontra dan l-Att.

Reġistrazzjoni ta' informazzjoni.

19. Hadd ma jista' jirreġistra, jiġbor, jittrasmetti jew jahżen *records*, informazzjoni jew formoli għall-fini ta' dan l-Att hlief skond id-disposizzjonijiet ta' dan l-Att jew ta' regolamenti magħmulin tahtu.

Poteri tas-Suprintendent dwar xi oġġetti.

20. (1) Is-Suprintendent jista' jordna għall-finijiet ta' dan l-Att li xi oġġett, haġa jew sustanza li tikkaġuna theddida għas-saħha pubblika:

(a) ma tigix importata, manifatturata, mibjugħa, uzata, mahżuna jew trasportata jew tintmess b'kull mod li jkun;

(b) għandu jsir minnu jew minnha skond kull ordni li huwa jista' jimponi.

(2) Min ma jharisx ordni tas-Suprintendent taht is-subartikolu (1) ikun hati ta' reat.

21. (1) Is-Suprintendent jista' jitlob lil xi persuna tittratta, twarrab, tigbor, tnehi jew teqred xi oggett, haga, merkanzija jew sustanza li, fil-fehma tieghu, tista jikkaġuna theddida ghas-sahha pubblika. Twarrab u tnehhija.

(2) Is-Suprintendent jista' jehtieg lil xi persuna li jkollha pussess jew li, f'dak il-waqt, ikollha kontroll ta' xi fond, nhawi, vettura jew oggett li fill-fehma tieghu tista jikkaġuna theddida ghas-sahha pubblika, li tnaddaf, tiddisinfetta jew tiddisinfesta dak il-fond, nhawi, vettura jew oggett.

(3) Il-htigijiet tas-subartikoli (1) u (2) ghandhom jitwettqu skond kull ordni li s-Suprintendent jista' jaghti, u bi spejjez tal-persuna mehtiega li thares dawk il-htigiet.

22. Jekk persuna tonqos milli thares xi ordni moghtija mis-Suprintendent taht dan l-Att, is-Suprintendent jista' jiehu dawk il-mizuri li jqis li jkun adatti biex dik l-ordni titwettag bi spejjez ta' dik il-persuna. Is-Suprintendent jista' jwettag l-ordnijiet u jirkupra l-ispejjez bhala dejn civili.

23. (1) Persuna li tahbat ghal, tabbuza, iddejjaq jew thedded ufficjal awtorizzat, ufficjal nominat jew ufficjal tal-pulizija li jkun qed jezerca xi funzjoni taht dan l-Att jew li xort'ohra timpedixxi, tfixkel jew iddewwem xi poter jew it-twettiq ta' xi funzjoni taht dan l-Att, tkun hatja ta' reat taht dan l-artikolu. Reati kontra ufficjali awtorizzati.

(2) Persuna li tonqos milli tikkonforma ruhha ma' xi htiega ta' ufficjal awtorizzat, ufficjal nominat jew ufficjal tal-pulizija taht dan l-Att tkun hatja ta' reat taht dan l-artikolu.

24. (1) Persuna li tnehi jew xort'ohra tbaghbas ma' - Tbaghbas ta' sigilli u kampjuni.

(a) xi sigill jew marka maghmula minn ufficjal awtorizzat jew ufficjal nominat;

(b) xi kampjun mehud minn ufficjal awtorizzat jew ufficjal nominat; jew

(c) xi oggett jew dokument elevat minn ufficjal awtorizzat jew ufficjal nominat,

tkun hatja ta' reat taht dan l-artikolu.

(2) Persuna li tikkontamina xi kampjun mehud minn uffiċjal awtorizzat jew uffiċjal nominat tkun hatja ta' reat.

Bordijiet u
Kumitati.

25. Il-Ministru jista' minn żmien għal żmien, wara li jikkonsulta mas-Suprintendent, iwaqqaf kumitati, bordijiet jew gruppi oħra bħal dawk biex jagħtu pariri u jassistu lill-Ministru u lis-Suprintendent fit-twettiq tal-funzjonijiet tagħhom taht dan l-Att.

Taqsimu III

POTERI SABIEX ISIRU REGOLAMENTI

Poteri mogħtija lill-
Ministru.

26. Il-Ministru, wara li jikkonsulta lis-Suprintendent, jista' jagħmel regolamenti li jkunu ġeneralment jirregolaw affarijiet li jkollhom x'jaqsmu mas-saħħa pubblika u mingħajr preġudizzju għall-ġeneralità ta' dak hawn qabel imsemmi huwa jista' b'dawk ir-regolamenti jagħmel disposizzjonijiet li jkunu jirrigwardaw is-saħħa pubblika:

(a) (i) li jeħtieġu l-liċenzjar, reġistrazzjoni jew approvazzjoni ta' persuna, fond, tagħmir, makkinarju, apparat jew servizz li jirrigwardaw affarijiet ta' saħħa pubblika;

(ii) li jippreskrivu l-kondizzjonijiet, obligazzjonijiet jew ordnijiet marbutin ma' xi liċenzja, reġistrazzjoni jew approvazzjoni meħtieġa;

(iii) li jispeċifikaw id-data tal-hruġ ta' liċenzja u għal kemm żmien din tibqa' tiswa;

(iv) li jispeċifikaw raġunijiet għall-irtirar, thassir jew sospensjoni ta' xi liċenzja, reġistrazzjoni jew approvazzjoni;

(b) dwar il-kisba, żvelar, trasmissjoni, pubblikazzjoni, restrizzjoni u ħżin ta' informazzjoni rilevanti għas-saħħa pubblika;

(ċ) li jkunu jispeċifikaw id-drittijiet għall-ghoti ta' servizzi taht dan l-Att;

Ilma għar-
rikreazzjoni.

(d) dwar il-kontroll ta' ilmiġiet għar-rikreazzjoni u b'mod partikolari:

(i) *standards* ta' kwalità ta' dawk l-ilmiġiet;

(ii) il-metodu u l-frekwenza ta' teħid ta' kampjuni u l-metodi għall-ittestjar u l-analisi ta' dawk l-ilmiġiet;

(iii) l-gheluq ta' postijiet fejn tista' tghum;

(iv) ir-regolamentazzjoni, registrazzjoni u licenzjar ta' *swimming pools*;

(v) ir-regolament ta' nhawi fejn u l-hinijiet meta l-annimali jkunu jistghu jittiehdu l-bahar;

(e) dwar il-kontroll ta' duhhan u b'mod partikolari:

(i) il-mod ta' kif jitkejjel id-duhhan sewdieni u tqeghid ta' limiti fuq ir-rata ta' emissjonijiet tad-duhhan;

(ii) l-identifikazzjoni ta' tulijiet speċifii ta' ċumnija skond l-iskop li jkollha ċ-ċumnija, it-tip ta' karburanti li jkun se jintuża jew li jkun qed jintuża u fejn ikun jinsab il-bini;

(iii) li jiġu dikjarati nhawi fejn id-duhhan ikun ikkontrollat;

(iv) dwar ir-regolamentazzjoni jew l-eżenzjoni minn regolamenti ta' xi proċess ta' hruq, inkluzi fran domestiċi;

(v) il-kontroll u s-sorveljar tat-tniġġis ta' l-arja fuq ġewwa;

(vi) li jaghtu sehh lil kull ftehim jew *standard* internazzjonali dwar it-tniġġis mid-duhhan jew karburanti skond ma dawn japplikaw għal Malta;

(f) dwar kif jiġi limitat jew eliminat xi hoss li jista' jaghti lok għal xi fastidju, inkonvenjent jew disturb jew ikun jikkostitwixxi periklu għas-saħha u b'mod partikolari:

(i) li jiġu stabbiliti l-oġettivi biex ikun hemm tnaqqis fil-livelli tal-hoss;

(ii) li jiġu stabbiliti *standards* fil-livelli tal-hoss li jiġi minn residenzi u hoss li johroġ minn jew li jkun ikkaġunat minn vettura, makkinarju jew tagħmir;

(g) li jirregolaw:

(i) it-tfiġh ta' rimi, iż-żamma tiegħu, it-trasportazzjoni, il-ħżin, il-ġbir, it-trattament, ir-riċiklaġġ, l-użu mill-ġdid, it-tneħħija, l-importazzjoni u l-esportazzjoni ta' kull skart; u

(ii) id-djar jew fondi ohra mibnija fuq art kontaminata jew biswitha;

(h) li jirregolaw:

(i) il-fondi użati għall-abitazzjoni jew assemblaġġ, inklużi karovani u siti għall-ipparkeġġar ta' karovani, ċentri fejn jiehdu hsieb persuni matul il-gurnata u strutturi ohra użati għall-abitazzjoni kemm permanenti kemm mhux u sew mobbli sew fissi;

(ii) u jipprojbixxu ż-żamma ta' annimali f'xi fond jew nhawi kemm fl-abitat kemm band'ohra;

Materji relatati ma' l-ilma.

(i) li jordnaw:

(i) *standards* dwar il-kwalità ta' l-ilma għal kull użu li jista' jsir differenti;

(ii) it-tehid ta' kampjuni u htigiet ta' sorveljar għal tipi speċifiċi ta' ilma u l-użu li jsir minnhom; u

(iii) ilma li jista' jsir ta' preġudizzju għas-saħha meta jiġi użat f'xi proċess jew sistema;

(iv) ir-registrazzjoni jew l-ghoti ta' liċenzja għal attivitajiet, proċessi u sistemi fejn jintuża l-ilma;

(v) ir-regolament ta' provdituri jew trasportaturi ta' l-ilma;

(j) li jirregolaw:

(i) il-kostruzzjoni, il-fasla, is-sit u l-materjal li għandu jintuża għal xi sistema ta' drenaġġ u faċilitajiet anċillari;

(ii) il-proċeduri sanitarji li jirrigwardjaw t-tnehhija ta' skart f'xi fond jew minn go fih;

(iii) it-tnehhija ta' bblukkar minn u l-manutenzjoni ta' sistemi tad-drenaġġ u faċilitajiet anċillari ohra f'xi fond kemm privat kemm pubbliku;

(k) li jordnaw:

(i) l-obbligazzjonijiet ta' kmandant, kaptan ta' bastiment, jew xi membru iehor ta' l-ekwipaġġ jew tal-persunal abbord ajruplan jew xi opra tal-bahar;

(ii) is-sinjali li ghandhom jittellghu jew messaġġi li jiġu mogħtija minn opri tal-bahar jew minn ajruplani li jkollhom xi każ ta' mard abbord;

(iii) b'regolamenti l-ghoti ta' pratka libera;

(iv) b'regolamenti il-hruġ ta' ċertifikati dwar il-qirda ta' firien u ġrieden jew ċertifikati dwar eżenzjoni mill-qirda ta' firien u ġrieden;

(v) l-obbligazzjonijiet ta' persuna li tkun taħdem ma' l-awtoritajiet ta' xi ajruport jew port jew ta' xi persuna ohra li tkun qegħda f'ajruport jew port;

(vi) b'regolamenti l-hatt jew tagħbija abbord ta' merkanzija, skart, provvisti ta' l-ilma jew ta' l-ikel, karburanti, tagħmir, kif ukoll l-emissjonijiet tad-duhhan jew tal-gass;

(l) (i) li jirregolaw l-importazzjoni, esportazzjoni, liċenzjar, żamma, bejgħ, għoti b'kumpens jew xort'ohra ta' organiżmi hajjin velenużi, bis-semm jew xort'ohra perikolużi li mhumie x endemiċi f'Malta u li jistgħu jipprezentaw riskju fis-saħħa pubblika għal kull min jista' jiġi f'kuntatt magħhom;

(ii) li jirregolaw il-kontroll jew il-qirda ta' firien, ġrieden jew kull *pest* iehor li jista' jkun vettur jew trasportatur ta' mard;

(iii) li jirregolaw l-importazzjoni, l-użu, il-ħżin u l-bejgħ ta' kimiċi u sustanzi li jkun fihom xi kimika li jkunu jew jistgħu jipprezentaw riskju fis-saħħa pubblika;

(iv) li jirregolaw il-proċessi ta' hruq, inklużi l-fran u fran domestiċi; u

(m) (i) li jirregolaw kull attività fejn ikun hemm riskju ta' espożizzjoni potenzjali għal radjazzjoni jonizzanti, inklużi attivitajiet ta' produzzjoni, manifattura, importazzjoni, esportazzjoni, forniment, tiżmim, ġarr, użu jew li xort'ohra jittrattaw dwar sustanzi radjoattivi jew apparat ta' radjazzjoni kif ukoll espożizzjoni għar-radjazzjoni fid-dijanjosji u l-kura tal-mard;

(ii) li jikklassifikaw u jirregolaw:

A sustanzi radjoattivi;

B apparat ta' radjazzjoni jonizzanti jew mhux jonizzanti;

C sorsi radjoattivi sigillati;

D apparat iehor ta' radjazzjoni;

(iii) li jispeċifikaw xi *standards*, pratki u proċeduri li għandhom ikunu segwiti għar-rigward tagħhom;

(iv) li jirregolaw kull att jew haġa li jkollhom x'jaqsmu jew ikunu relatati ma' xi attività msemija fit-(ii) u (iii) hawn qabel;

(v) li jirregolaw kull liċenza, permess, registrazzjoni, awtorità jew approvazzjoni li jkollhom x'jaqsmu ma' dawn;

(vi) li jehtieġu ż-żamma ta' *records*, għoti ta' informazzjoni, u notifikazzjoni ta' aċċidenti jew affarijiet oħra jew għajriet minn persuni li jkunu qegħdin iwettqu attivitajiet imsemmija fit (ii) u (iii) hawn qabel;

(vii) li jordnaw is-sorveljar ta' livelli ta' espożizzjoni għar-radjazzjoni ta' persuni li jiehdu sehem f'attivitajiet imsemmija fit (ii) u (iii) hawn qabel u s-sorveljar tas-saħħa ta' dawk il-persuni kif ukoll tal-pubbliku kollu matul u wara dawk l-attivitajiet;

(viii) li jiżguraw il-protezzjoni ta' persuni u ta' l-ambjent kontra l-effetti dannużi tar-radjazzjoni li jirrizultaw minn attivitajiet imsemmija fit-(ii) u (iii) hawn qabel.

Poteri lis-Suprintendent.

li:

27. Is-Suprintendent jista' jagħmel, jibdel jew jirrevoka ordnijiet

Mard li għandu jiġi avżat u sustanzi kontaminanti.

(a) (i) jelenkaw u jqegħdu f'kategoriji il-mard li għandu jiġi avżat;

(ii) jiddikjaraw xi organizzmu bħala organizzmu patoġeniku uman;

(iii) jiddikjaraw xi sustanza bħala sustanza kontaminanti;

(b) jikkontrollaw ir-reklami li jistghu jolqtu s-sahha pubblika u b'mod partikolari: Reklamar.

(i) jikkontrollaw il-kontenut viziv, awdjo u miktub tar-reklami;

(ii) jikkontrollaw il-fasla u s-sekwenza ta' avvenimenti fir-reklami;

(iii) jirregolaw lill-persuni jew klassi ta' persuni uzati fir-reklami;

(iv) jehtiegu li jkun hemm permess bil-miktub minghand is-Suprintendent qabel il-pubblikazzjoni ta' reklam;

(c) jordnaw mizuri biex jissalvagwardjaw kontra jew jikkontrollaw epidemiji perikolużi jew mard infettiv u b'mod partikolari: Epidemiji u mard infettiv.

(i) jirregolaw id-dfin minnufih tal-mejtin;

(ii) jirregolaw is-setgha li jsiru żjarat ġewwa xi fond;

(iii) jirregolaw l-ghoti ta' ġhajnuna medika, d-distribuzzjoni ta' mediċini, t-twaqqif ta' sptarijiet, il-promozzjoni ta' tindif, ventilazzjoni u disinfezzjoni u xort'ohra biex ikun hemm salvagwardja kontra t-tifrix ta' mard u għall-kura ta' persuni li jkunu qeghdin ibatu minnhom;

(iv) jirregolaw l-okkupazzjoni ġewwa xi fond jew partijiet minnu billi jipprevjeni dan ikun hekk sovrappopolat li jkun ta' periklu għas-sahha;

(v) jordnaw kull haġ'ohra li s-Suprintendent jista' jqis spedjenti għall-prevenzjoni jew mitigazzjoni ta' xi marda;

(d) jiżguraw l-protezzjoni tal-pubbliku bl-immunizzazzjoni kontra xi mard partikolari u b'mod partikolari ordnijiet bħal dawk jistghu: Certifikati, immunizzazzjoni, eċċ.

(i) jirregolaw u jikkontrollaw l-prattika ta' xi tip partikolari ta' immunizzazzjoni fil-bnedmin;

(ii) jippreskrivu l-formoli, ċertifikati, avvizi, ċertifikati ta' immunizzazzjoni u ċertifikati ta' postponiment;

(iii) jippreskrivu dak il-mard li l-immunizzazzjoni tal-bnedmin kontrih tkun wahda obbligatorja;

(iv) jirregolaw u jikkontrollaw l-importazzjoni, esportazzjoni, manifattura, hżin u trasport ta' xi tip ta' vaċċin;

(v) jippubblikaw skedi ghar-rigward ta' immunizzazzjonijiet obbligatorji jew rakkomandati;

(e) (i) jispeċifikaw l-kwalifiki jew kondizzjonijiet mehtieġa ghal persuna biex tikkwalifika ghar-registrazzjoni jew liċenzja taht dan l-Att;

(ii) jispeċifikaw il-kriterji u l-kondizzjonijiet ghal liċenzjar jew ir-registrazzjoni ta' xi fond u persuni taht dan l-Att;

Radjazzjoni.

(f) (i) jehtieġu l-eżami mediku ta' persuni esposti jew mahsuba li kienu esposti ghar-radjazzjoni;

(ii) jipprovdu miżuri li ghandhom jittiehdu f'każ ta' xi emerġenza fis-sahha pubblika kaġunata b'xi tip ta' radjazzjoni;

(g) jaghtu kull direzzjoni ohra li ghandha tinghata jew tista' tinghata mis-Suprintendent taht dan l-Att.

Taqsim IV

PREVENZJONI U KONTROLL TAL-MARD

Eżami mediku.

28. (1) Is-Suprintendent jista' jitlob lil xi persuna li taghmel eżami mediku ghand tabib f'dak il-perjodu li jiġi speċifikat mis-Suprintendent, jekk is-Suprintendent ikollu tassew ghaliex jahseb li dik il-persuna jkollha xi marda li ghandha tiġi avzata jew jekk dik il-persuna tkun tahtem xoghol li bih jitqies li jista' jixtered il-mard.

(2) It-tabib li jaghmel eżami mediku taht dan l-artikolu ghandu kemm jista' jkun malajr jipprovdi lis-Suprintendent b'rapport bil-miktub dwar ir-riżultati li jinkisbu.

(3) Min ma jaghmilx l-eżami mediku mehtieġ jew tabib li jonqos milli jaghti rapport bil-miktub ikun hati ta' reat.

Ordnijiet tas-Suprintendent.

29. (1) Is-Suprintendent jista' jordna li persuna li jkollha marda li ghandha tiġi avzata:

(a) tkun iżolata xi mkien fejn is-Suprintendent jiddeċidi;

(b) titqiegħed taħt is-superviżjoni ta' xi persuna jew persuni speċifikati;

(ċ) tagħmel aktar eżamijiet mediċi, ttestjar mediku, immunizzazzjoni, kura medika jew tiehu *counselling*;

(d) tiżvela lil xi persuna speċifikata l-isem u l-indirizz ta' xi persuna ohra li magħha jista' jirrizulta jew seta' jirrizulta kuntatt fit-tixrid tal-marda;

(e) li ma tagħmilx xi haġa li tista' tikkaguna t-tifrix tal-marda.

(2) Meta xi tifel ikun qed ibati minn xi marda jew kien joqgħod f'dar fejn ikun hemm jew kien hemm xi marda għal perjodu f'kull żmien mhux aktar kmieni minn sitt ġimgħat qabel, is-Suprintendent jista' jitlob lill-ġenitur, tutur jew xi persuna ohra ma tippermettix lit-tifel jattendi l-iskola mingħajr ma jagħti lil min ikun jiehu hsieb it-tmexxija ta' dik l-iskola, ċertifikat mediku li jgħid li dak it-tifel ikun hieles mill-marda jew mill-infezzjoni u li jinsab b'saħħtu biex jattendi l-iskola.

(3) Is-Suprintendent jista' jagħmel rikors quddiem maġistrat għal ordni biex jarresta u jżomm jew iqiegħed fi kwarantina persuna li tonqos milli tikkonforma ruhha ma' xi ordni taħt subartikolu (1) u għal dak l-ghan, biex jidhol f'xi nhawi, fond, roqgħa ilma jew vettura. Ordni ta' maġistrat.

30. (1) Meta s-Suprintendent ikun jidhirlu li persuna tkun hekk mahmuġa jew, meta jsirlu rapport ta' tabib, li dik il-persuna jew il-ilbies tagħha jkunu verminużi, u dik il-persuna jew ma tagħtix jew ma tkunx kapaċi tagħti l-kunsens tagħha li tiġi mnaddfa, is-Suprintendent jista' jġiegħel lil dik il-persuna, u lbiesha, jiġu hekk imnaddfa. Persuni mahmuġin jew verminużi.

31. (1) Tabib li jikkura jew jeżamina persuna minhabba xi marda li għandha tiġi avżata għandu jirrapporta dik il-marda li għandha tiġi avżata lis-Suprintendent fuq iċ-ċertifikat indikat. Notifikazzjoni ta' marda u sustanzi kontaminanti.

(2) Il-persuna li tkun tiehu hsieb xi laboratorju li tircievi xi *specimen* jew kampjun li jkun jagħti riżultat pożittiv li jindika li l-pazjent mnejn ikun ġie l-*specimen* jista' jkun qed ibati minn xi marda li għandha tiġi avżata, għandu jirrapporta dawk ir-riżultanzi lis-Suprintendent f'dak iż-żmien u b'dak il-mod skond ma s-Suprintendent jista' jordna.

(3) Ir-rapporti li għandhom isiru skond is-subartikoli (1) u (2) ma jeħtieġu ebda kunsens mingħand il-persuna li tkun qed tiġi kkurata jew eżaminata.

(4) Is-Suprintendent jista' jitlob lil kwalunkwe persuna tavżah bil-preżenza jew l-okkorrenza ta' xi wahda minn dawn li ġejjin:

- (a) xi marda li għandha tiġi avżata jew suspett li din teżisti;
- (b) xi organiżmi patoġeniċi umani jew suspett li dawn jeżistu;
- (ċ) xi sustanza kontaminanti jew suspett li din teżisti.

(5) Persuna li tikser xi hteġa ta' dan l-artikolu tkun hatja ta' reat.

Rapporti u informazzjoni mis-Suprintendent.

32. Is-Suprintendent jista, fl-interess tas-saħħa pubblika, jagħti informazzjoni lil xi persuna jew persuni li jistgħu jkunu milquta b'xi marda li għandha tiġi avżata jew organiżmu patoġeniku uman jew sustanza kontaminanti.

Tixrid ta' mard.

33. (1) Persuna li tkun taf li għandha marda li għandha tiġi avżata u fil-każ ta' xi tifel, il-ġenitur, tutur jew persuna oħra li jkollha l-kustodja tat-tifel, għandhom jiehdu kull miżura u prekawzjoni raġonevoli biex ma tixteridx il-marda.

(2) Persuna li tikser xi hteġa ta' dan l-artikolu tkun hatja ta' reat.

Meta tfaqqa' xi marda.

34. (1) Is-Suprintendent jista', b'avviż pubbliku, jiddikjara li tkun feqqgħet xi marda li għandha tiġi avżata. Dik id-dikjarazzjoni għandha tiġi revokata meta it-tixrid ta' dik il-marda jkun spiċċa.

(2) Is-Suprintendent jista' jagħti ordnijiet li jkun iqis meħtieġa jew adatti għall-kontroll ta' xi marda li tfaqqa' u min ma jharisx l-ordnijiet mogħtija ikun hati ta' reat taħt dan l-artikolu.

(3) Is-Suprintendent jista' wkoll jagħti tagħrif dwar dik it-tifqieġha barra minn Malta u b'mod partikolari jindika port jew ajruport li jista' jkun infettat.

Matul l-epidemiji.

35. Meta jiġri li xi parti minn Malta tintlaqat b'xi marda epidemika, it-tobba li jkunu qed jesercitaw il-professjoni tagħhom fl-inhawwi milquta mill-marda, kif ukoll tobba oħra li jitqabbdu jagħmlu hidma mill-Gvern, ma għandhomx jirrifjutaw milli jikkuraw persuni li jkunu qegħdin ibatu minn dik il-marda f'dawk l-inhawwi.

Użu ta' ċerti kontaminanti.

36. Is-Suprintendent jista jirrikjedi li xi persuna iżżomm, tuża jew tiddisponi minn xi kontaminant, organiżmu patoġeniku uman u

kwalunkwe materjal iehor jew sustanza li tista' tikkaġuna mard fil-bniedem skond l-ordinjiet jew regolamenti li johroġ taht dan l-Att.

37. (1) Ebda persuna ma ghandha, kemm-il darba ma tkunx awtorizzata mis-Suprintendent, iżżomm il-katavru ta' xi persuna li tkun mietet b'xi marda ghal iktar minn erbgħa w ghoxrin siegħa, f'kamra użata bhala post ta' abitazzjoni, post għall-irqad jew kamra fejn isir ix-xogħol:

Dfin jew it-tqegħid ta' katavru f'kamra mortwarja.

Iżda ebda haġa li tinstab f'dan l-artikolu ma ghandha tipprevjeni li dak il-katavru jitnehħa, qabel ma jiskadu 24 siegħa, għal go kamra mortwarja meta dik it-tnehhija ssir wahda mehtieġa taht xi disposizzjoni ta' dan l-Att jew ta' xi liġi oħra.

(2) Hadd ma jista' jneħhi l-katavru ta' persuna li tmut id-dar, fi sptar jew post iehor provdut għall-kura ta' persuni li jbatu minn xi marda, hlief għall-fini li jiġi midfun minnufih, meta tabib jiċċertifika li fil-fehma tiegħu jkun mixtieq, sabiex jiġi prevenut ir-riskju li dik il-marda tiġi komunikata jew li tinfirex l-infezzjoni, li dak il-katavru ma għandux jitnehħa minn dik id-dar, sptar jew post hlief biex isir dak id-dfin:

Iżda ebda haġa f'dan is-subartikolu ma ghandha tipprevjeni lis-Suprintendent milli jawtorizza t-tnehhija ta' dak il-katavru lejn kamra mortwarja li tiġi indikata mill-istess Suprintendent.

(3) Is-Suprintendent jew uffiċjal awtorizzat jista' jordna li l-ġisem ta' persuna mejta jittiehed f'kamra mortwarja jekk -

(a) il-persuna tkun mietet b'xi marda li ghandha tiġi avżata u l-ġisem ikun jinsab f'xi fond fejn ikun hemm persuni jghixu jew jorqdu; jew

(b) tkun liema tkun il-kawża tal-mewt, il-ġisem ikun f'tali stat li jkun ta' periklu għas-saħħa.

(4) Persuna li ma tikkonformax ruhha mad-disposizzjonijiet ta' dan l-artikolu tkun hatja ta' reat.

(5) Kemm-il darba l-qraba tal-persuna mejta ma jinkarigawx ruhhom li jidfnu l-ġisem fiż-żmien mogħti b'dik l-ordni kif hawn qabel imsemmi, ikun id-dmir tas-Suprintendent li jara li ssir id-dfin ta' dak il-ġisem u kull nefqa li ssir għal dak l-iskop tista' tiġi rkuprata mis-Suprintendent bhala dejn ċivili.

Taqsim V

PROĊEDIMENTI LEGALI

Proċedimenti.

38. (1) Meta jkun hemm tassew għaliex jiġi suspettat li persuna tkun kisret xi disposizzjoni ta' dan l-Att jew ta' regolamenti magħmulin tahtu, il-pulizija għandha, wara li jsirilha rapport mis-Suprintendent, tmexxi proċedimenti kriminali kontra min ikun qed jagħmel dak il-ksur.

(2) Fi proċedimenti kriminali li jitmexxew mill-pulizija dwar xi reat taht dan l-Att, is-Suprintendent jew uffiċjal awtorizzat jista', minkejja kull liġi li tmur kontra dan, tressaq l-akkuża quddiem il-qorti, iġġib il-provi, tittratta quddiem il-qorti u xort'ohra tmexxi l-prosekuzzjoni minflok il-pulizija.

(3) Id-dikjarazzjoni mahlufa ta' uffiċjal awtorizzat li tghid li jkun ġie mqabbad għaldaqshekk kif provdut fis-subartikolu (2) tkun prova konklużiva tal-fatt, jekk il-qorti tkun tehtieg prova dwar dan.

Spejjeż tal-proċedimenti.

39. Persuna li tinstab hatja ta' reat kontra dan l-Att tista' tehel l-ispejjeż:

(a) għall-eżami u l-analisi ta' xi oġġett li dwaru jkun sar ir-reat; u

(b) għall-qbid u t-tnehhija ta' xi oġġett li dwaru jkun sar ir-reat; u

(ċ) għat-trasport u l-ħżin ta' xi oġġett li dwaru jkun sar ir-reat; u

(d) għal kull spiża ohra li jkun għamel is-Suprintendent u li jkollha x'taqsam mar-reat.

Il-hati għandu jghares kull liġi u regolament.

40. (1) Meta persuna tinsab hatja ta' xi reat kontra dan l-Att, il-qorti għandha, meta jkun mehtieg, minbarra li tagħti piena, tordna lill-hati jnehhi kull inkonvenjent li joriġina mir-reat jew, jekk iċ-ċirkostanzi jkunu hekk jehtieg, li jikkonforma ruhu mal-liġi, f'kull każ f'dak iż-żmien li jista' jiġi stabbilit mill-qorti għal dak l-ghan u, fil-każ li ma jgharisx xi ordni bħal dik, huwa jista' jehel multa ohra ta' mhux iżjed minn 50 lira Maltija għal kull ġurnata li jibqa' ma jgharisx il-liġi wara li jkun skada iż-żmien stabbilit kif hawn qabel imsemmi.

(2) Il-qorti għandha, meta jsirilha rikors għaldaqstant mill-prosekuzzjoni f'kull waqt tawtorizza lill-pulizija tnehhi dak l-

inkonvenjent jew xort'ohra jinfurzwaw il-liġi bi spejjeż tal-hati, li, f'kull każ, jista' jiġi mgieghel jirrimborża dawk l-ispejjeż bhala dejn ċivili.

(3) Meta r-reat li dwaru persuna tkun instabet hatja ikollu x'jaqsam mar-rimi ta' skart ikun kif ikun, il-qorti ghandha, meta dan ikun japplika, minbarra li taghti piena, tordna lill-hati jnehhi dak l-iskart.

(4) Jekk il-hati jonqos milli jikkonforma ruhu ma' ordni maghmul taht is-subartikolu (3), ghandhom japplikaw id-disposizzjonijiet tas-subartikolu (2).

(5) Jekk il-hati jkun assenti minn Malta jew ikun harab jew, minhabba f'dizordni mentali jew xi inkapaċità ohra fiżika, ma jkunx jista' jidher quddiem il-qorti jew, ghal xi raġuni ohra li tkun iċ-ċitazzjoni ma tkunx tista' tiġi notifikata, u s-Suprintendent jiċċertifika bil-ġurament li jkun urġentement mehtieġ li dak l-inkonvenjent jitnehha jew li l-liġi tiġi xort'ohra infurzata, l-qorti ghandha tordna li iċ-ċitazzjoni tiġi notifikata lir-rappreżentant leġittimu tal-hati jew lill-persuna li jkollha l-kustodja tal-hati jew lill-persuna li tkun qed tamministra l-propjetà tiegħu jew, fin-nuqqas ta' xi rappreżentant jew persuna maghrufa kif hawn qabel imsemmi, lil mart jew żewġ jew bin jew bint il-hati. F'kull każ, jekk l-inkonvenjent jew in-nuqqas ta' konformità mal-liġi jiġu ppruvati, il-qorti ghandha tapplika d-disposizzjonijiet tas-subartikolu (2) ta' dan l-artikolu jew f'każijiet adatti, id-disposizzjonijiet tas-subartikolu (1).

41. Meta tiġi ddikjarata htija ghal xi reat kontra d-disposizzjonijiet ta' dan l-Att meta r-reat ikollu x'jaqsam ma' xi nhawi, fond, roqgha ilma jew vettura li tkun tehtieġ liċenzja taht dan l-Att, il-qorti tista' tordna s-sospensjoni ta' xi liċenzja jew liċenzji mahruġa fir-rigward tal-persuna akkużata jew tal-fond li dwaru jkunu qeghdin isiru l-proċedimenti.

Sospensjoni ta' liċenzja.

42. Persuna li f'applikazzjoni, informazzjoni, parir jew *record* għall-fini ta' dan l-Att, jew tagħmel dikjarazzjoni li tkun taf li tkun falza jew qarrieqa, jew thalli barra xi fatt materjali, tkun hatja ta' reat kontra dan l-artikolu.

Informazzjoni falza jew qarrieqa.

43. (1) Meta tkun mehtieġa x-xieħda ta' l-uffiċjal prosekutur, dak l-imsemmi uffiċjal ghandu jinstama' qabel ma jassumi d-dmirijiet ta' uffiċjal prosekutur, kemm-il darba ma tinhassx il-htieġa tax-xieħda tiegħu fi stadju ulterjuri tal-proċedimenti.

Kull uffiċjal jista' jitharrek bhala xhud.

44. Persuna li tinstab hatja għall-ewwel darba ta' reat kontra d-disposizzjonijiet ta' dan l-Att tista', meta tinstab hatja, tehel multa ta' mhux inqas minn mitt lira u mhux iżjed minn elfejn lira jew prigunerija

Reati u pieni.

ghal żmien mhux inqas minn sitt xhur u mhux iżjed minn sentejn jew dik il-multa u prigunerija flimkien, u meta persuna tinsab hatja t-tieni darba jew aktar drabi tista' tehel multa ta' mhux inqas minn mitejn lira u mhux iżjed minn hamest elef lira jew prigunerija ghal żmien mhux inqas minn sentejn u mhux iżjed minn erba' snin jew dik il-multa u prigunerija flimkien.

Thassir u riservi.

45. (1) Mingħajr preġudizzju ghal kull haġa li saret jew kull responsabbiltà mgarrba tahtom, il-liġijiet jew l-artikoli jew partijiet minn liġijiet elenkati fis-subartikolu (2) ta' dan l-artikolu (hawn iżjed 'il quddiem imsejja l-Liġijiet Imhassra) huma b'dan imhassra.

(2) Att dwar l-Arja Pura, Kap. 200; Att dwar Żibel u Skart, Kap. 206; L-artikoli 97, 101 sa 110, 117, 118, 121, 122 u l-artikoli 124 sa 127 tal-Kodiċi tal-Liġijiet tal-Pulizija, Kap. 10; Ordinanza dwar it-Tharis mill-Mard, Kap. 36.

(3) Kull liċenzja mogħtija taht xi wahda mil-Liġijiet Imhassra għandha tibqa' fis-sehh u tkun tista' tiġġedded bħallikieku din kienet liċenzja taht dan l-Att.

(4) Regolamenti magħmulin taht il-Liġijiet Imhassra għandhom jibqgħu fis-sehh bħallikieku magħmulin taht id-disposizzjoni korrispondenti ta' dan l-Att, u jistgħu jiġu emendati, imhassra jew sostitwiti xorta wahda.

Mgħoddi mill-Kamra tad-Deputati fis-Seduta Nru. 39 tas-7 ta' Ottubru, 2003.

ANTON TABONE
Speaker

RICHARD J. CAUCHI
Skrivan tal-Kamra tad-Deputati